

Beroepsopleiding Advocaten¹

Inleiding

De Nederlandse Orde van Advocaten heeft haar beroepsopleiding voor advocaat-stagiaires ingrijpend veranderd. De nieuwe opleiding is op maandag 2 september 2013 van start gegaan. De Orde organiseert het onderwijs niet meer zelf maar blijft hiervoor als opdrachtgever wel eindverantwoordelijk. De wijze waarop de nieuwe Beroepsopleiding Advocaten (BA) is georganiseerd, is in bijlage 1 verder uitgewerkt.

Pijlers BA

De Beroepsopleiding Advocaten beslaat in totaal drie jaar en vervangt de huidige eenjarige Beroepsopleiding (BO) en de tweejarige Voortgezette Stagiaire Opleiding (VSO)². De BA bestaat uit drie pijlers (schematisch per leerjaar weergegeven in bijlage 2):

1. Vaardigheden en ethiek;
2. Leerlijn (major + keuzevakken in dezelfde leerlijn);
3. Overige cognitieve vakken.

Stagiaires kiezen aan het begin van de BA voor een major en een minor. Er zijn drie majors:

1. Burgerlijk (proces)recht;
2. Bestuurs(proces)recht;
3. Straf(proces)recht.

Tevens is er ruimte voor het volgen van keuzevakken (zie bijlage 3).

Vaardigheden en ethiek zijn voor alle stagiaires verplicht in alle leerjaren. Voor de vakken Vaardigheden, Schriftelijke vaardigheden (inclusief argumentatieleer), Beroepsattitude & beroepsethiek en ADR wordt geen vrijstelling van onderwijs en/of toetsen verleend. Voor de overige vakken wordt slechts vrijstelling voor het volgen van onderwijs verleend indien de opgedane ervaring of theoretische kennis aantoonbaar minimaal gelijk staat aan het niveau van een stagiaire die het desbetreffende onderdeel van de beroepsopleiding waarvoor de vrijstelling wordt aangevraagd, met succes heeft afgerond.

Vaardigheden, ethiek, intervisie en reflectie

De nieuwe Beroepsopleiding Advocaten besteedt in alle drie de jaren van de beroepsopleiding meer aandacht aan vaardigheden, beroepsattitude en ethiek. Het vaardighedenonderwijs sluit aan bij een van de drie gekozen leerlijnen: Burgerlijk recht, Strafrecht of Bestuursrecht. Intervisie speelt in de beroepsopleiding een belangrijke rol. In het begin gaat het vooral om kantoor situaties, maar naarmate de praktijk van de stagiaire groeit en hij of zij meer zelfstandig werkt richt de intervisie zich op inhoudelijke zaken. Daarbij gaat het niet om goed of fout, maar om het reflecteren op het eigen handelen. Het durven nadenken over het eigen functioneren is de motor van alle kwaliteit. Ook komen de vaardigheden, beroepsattitude en ethiek terug in de casus in de cognitieve vakken.

¹ Voor aanvullende informatie: zie www.beroepsopleiding.advocatenorde.nl

² Indien een advocaat-stagiaire de beroepsopleiding regulier volgt duurt de opleiding 2,5 jaar. Bij de totale duur van de BA is zodoende rekening gehouden met eventuele herkansingen en uitloop.

Directere aansluiting bij beroepspraktijk

Naast de expliciete aansluiting van het vaardighedenonderwijs bij de gekozen leerlijn, worden ook het materieel en procesrecht geïntegreerd in het onderwijs: materieel recht wordt gedoceerd vanuit een procesrechtelijke invalshoek. Hierdoor wordt er directer aangesloten bij de beroepspraktijk. Het is de bedoeling dat de stagiaire plezier in het leren krijgt, omdat de opgedane kennis en ervaring direct toegepast kan worden in de praktijk. Er wordt ook gevraagd om casuïstiek vanuit de eigen praktijk in te brengen. Door de input van het kantoor wordt de opleiding sterker aan de beroepspraktijk gekoppeld. Ook de patroons worden intensiever bij de voortgang en ontwikkeling van hun advocaat-stagiaires in de beroepsopleiding betrokken. Zo wordt hen gevraagd actief input te leveren voor ontwikkelpunten voor hun advocaat-stagiaire(s), worden zij uitgenodigd voor jaarlijkse evaluatiegesprekken en ontvangen zij de resultaten van de toetsen van hun advocaat-stagiaire(s).

Klassikaal en digitaal leren versterken elkaar

Een belangrijk aspect van de opleiding is dat er wordt gewerkt met blended learning: in alle vakken wordt een combinatie van klassikaal en digitaal leren aangeboden. Een belangrijk onderdeel van het digitaal leren is de digitale diagnostische zelftoets. Voor ieder vak is er een diagnostische zelftoets die verplicht is. Deze toetsen geven aan welke kennis advocaat-stagiaires nog missen en leiden de advocaat-stagiaires naar de juiste informatiebron. Zo wordt de klassikale contacttijd effectief benut.

Inschrijfvoorwaarden Raad voor Rechtsbijstand

De stagiaire kan het keuzepakket zo samenstellen dat hij voldoet aan de inschrijfvoorwaarden van de Raad voor Rechtsbijstand voor het behandelen van zaken op een bepaald terrein. Zie voor deze voorwaarden onderstaande link:

http://www.rvr.org/nl/news.2013/08/7-4-Aanpassing-inschrijvingsvoorwaarden-voor-advoc.html?utm_source=Raad+voor+Rechtsbijstand+&utm_medium=email&utm_campaign=E-nieuwsbrief+7%2C+29+augustus+2013.

Kosten BA

De kosten voor de BA bedragen € 14.173,- vermeerderd met BTW en cursusboeken. De kosten voor de BA zijn als volgt opgebouwd:

Onderdeel	Kosten
Vaardigheden & Ethiek, kosten digitale leeromgeving en kosten voor ontwikkelen en afnemen toetsen	€ 9.825,-
Leerlijn	€ 2.620,-
Overige cognitieve vakken	€ 1.728,-
	€ 14.173,-

Van de kosten voor Vaardigheden & Ethiek, digitale leeromgeving en kosten ontwikkelen en afnemen toetsen (€9.825,-) wordt in het 1e jaar € 6.165,- plus BTW gefactureerd en in het 2e jaar € 3.660,- plus BTW. Van de onderdelen leerlijn en overige cognitieve vakken wordt in het 1e jaar 60% gefactureerd ofwel €2.608,- plus BTW en het restant van €1.740,- plus BTW in het 2e jaar. De prijs voor de leerlijn en overige cognitieve vakken kan hoger zijn als de stagiaire kleine keuzevakken vervangt door grote keuzevakken of het kleine keuzevak in het tweede jaar door een extra minor.

De kosten voor de beroepsopleiding oude stijl (basisjaar Beroepsopleiding en Voortgezette Stagiaire Opleiding) bedroegen circa € 10.500 – €11.500 vermeerderd met BTW en eventueel vermeerderd met de kosten van de cursussen om te voldoen aan de inschrijfvoorwaarden van de RvR. De kosten van de BA en BO/VSO laten zich niet echt met elkaar vergelijken omdat de BA ten opzichte van de BO/VSO een totaal ander karakter heeft in zowel inhoud, kwaliteit en leermaterialen en –omgevingen.

Bijlage 1 – Organisatie van de Beroepsopleiding Advocaten

De Orde zal het onderwijs niet meer zelf organiseren en uitvoeren, maar blijft hiervoor als opdrachtgever wel eindverantwoordelijk. De Orde heeft een overeenkomst gesloten met CPO/Dialogue (hierna uitvoeringsorganisatie). De uitvoeringsorganisatie is verantwoordelijk voor het (doen) ontwikkelen, organiseren en verzorgen van het onderwijs en de examinering van de BA. Daarnaast is het cognitieve deel van het onderwijs geliberaliseerd. Dit wil zeggen dat andere partijen dan de uitvoeringsorganisatie in de gelegenheid worden gesteld om het cognitieve deel van het onderwijs te verzorgen, met uitzondering van de toetsing en examinering. Partijen dienen zich hiertoe te laten accrediteren door de algemene raad van de Orde. Accreditatie is tweemaal per jaar mogelijk. De procedure omtrent accreditatie is beschreven in het Accreditatiekader Beroepsopleiding Advocaten en is te vinden op:

<https://www.advocatenorde.nl/9836/consumenten/8219/beroepsopleiding-advocaten-start-sept-2013>.

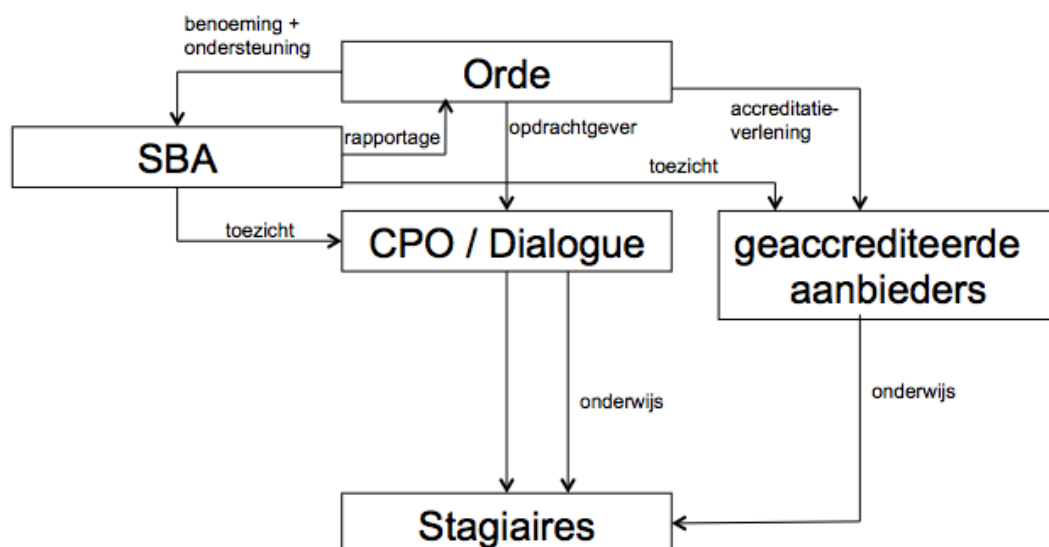
Een advocaat-stagiaire kan zelf kiezen bij welke organisatie het onderwijs wordt gevolgd (de uitvoeringsorganisatie dan wel een geaccrediteerde aanbieder). Hiervoor gelden een aantal uitzonderingen. Zo dienen de vakken ADR en Vaardigheden & Ethiek gevolgd te worden bij de uitvoeringsorganisatie. In totaal kan een advocaat-stagiaire de beroepsopleiding bij maximaal twee instellingen volgen. Samengevat betekent dit:

Wat	Bij welke instelling
ADR en Vaardigheden & Ethiek	Uitvoeringsorganisatie
Leerlijn (in zijn geheel)	Uitvoeringsorganisatie of geaccrediteerde aanbieder
Overige cognitieve vakken die bij een leerlijn behoren, alsmede Jaarrekeninglessen en keuzevakken die een stagiaire buiten de leerlijn mag volgen	Uitvoeringsorganisatie of geaccrediteerde aanbieder waar de leerlijn wordt gevolgd
Toetsen en herkansingen	Uitvoeringsorganisatie

In september 2012 heeft de Orde de Stichting Beroepsopleiding Advocaten opgericht (hierna SBA). De stichting houdt namens de Orde toezicht op de uitvoeringsorganisatie en geaccrediteerde aanbieders van de BA. Het bestuur van de SBA bestaat uit vertegenwoordigers van de Orde en van de juridische faculteiten, en wordt voorgezeten door de portefeuillehouder Opleiding uit de algemene raad. De stichting heeft vier taken:

1. Het houden van toezicht op de kwaliteit van de BA;
2. Het vaststellen en onderhoud van de eindtermen, exameneisen en curriculum van de BA;
3. Het gevraagd en ongevraagd adviseren van de Orde met betrekking tot de BA;
4. Het verrichten van alle verdere handelingen, die met het vorenstaande in de ruimste zin verband houden of daartoe bevorderlijk kunnen zijn.

Hieronder zijn de partijen die bij de BA betrokken zijn schematisch weergegeven, inclusief taken en verantwoordelijkheden.



Orde	SBA	Uitvoeringsorganisatie	Geaccrediteerde aanbieders
Faciliteren SBA	Vaststellen eindtermen, exameneisen en curriculum	(Doen) verzorgen van onderwijs van gehele curriculum	(Doen) verzorgen van onderwijs van tenminste een hele leerlijn en eventuele overige cognitieve vakken
Financiële administratie, incl. facturering stagiaires	Toeziht op naleving gemaakte afspraken door uitvoerder	Verzorgen feitelijke organisatie van de opleiding: - Inroostering van stagiaires en docenten - Verzorgen cursus- en toetslocaties - Verzorgen digitale leeromgeving - Verzorgen en verspreiden lesmateriaal - Communicatie en voorlichting - Bezwaarschriftenprocedure examens - Kwaliteitsborging, incl. selectie en opleiden docenten - Faciliteren examencie	
Registratie van inschrijving	Toeziht op kwaliteit overige aanbieders		
Verlenen accreditatie	Voordragen leden examencie	Opstellen opleidings- en examenreglement	
Benoemen leden SBA en examencie			
Vaststellen opleidings- en examenreglement			
Verlenen individuele vrijstellingen			
Toepassen <i>termes de grace</i> en beslissen op verzoeken inzake hardheidsclausules			

Taken en verantwoordelijkheden van de bij de BA betrokken partijen

Bijlage 2 – Schematische weergave leerjaren BA

LEERJAAR 1						Aantal dagdelen contacttijd	Aantal dagdelen voorbereiding	Totale studiebelasting in dagdelen
Beroepsattitude en Beroepsethiek - Module 1 en 2						7	7	14
Schriftelijke vaardigheden - Module 1 en 2						4	4	8
Vaardigheden - Module 1, 2, 3 en 4						11	4	15
ADR						1	1	2
Leerlijn Burgerlijk recht:		Leerlijn Bestuursrecht:		Leerlijn Strafrecht:				
Major Burgerlijk recht - deel 1 (= Minor)		Major Bestuursrecht - deel 1		Major Strafrecht - deel 1 (= Minor)		5	5	10
Major Burgerlijk recht - deel 2		Major Bestuursrecht - deel 2		Major Strafrecht - deel 2		5	5	10
Minor Bestuursrecht	Minor Strafrecht	Minor Strafrecht	Minor Burgerlijk recht	Minor Burgerlijk recht	Minor Bestuursrecht	5	5	10
Totaal leerjaar 1:						38	31	69

Schematische weergave van leerjaar 1 van de Beroepsopleiding Advocaten, inclusief de studiebelasting. Het aantal dagdelen voorbereiding betreft een indicatie, maar is wel een maximum.

LEERJAAR 2									Aantal dagdelen contacttijd	Aantal dagdelen voorbereiding	Totale studiebelasting in dagdelen
Beroepsattitude en Beroepsethiek - Module 3									4	2	6
Vaardigheden - Module 5 en 6									4	2	6
Informatie- en bewijsvergaring (incl. bewijsrecht)			Groot keuzevak Bestuursrecht			Groot keuzevak Strafrecht			5	10	15
Groot keuzevak Burgerlijk recht			Groot keuzevak Bestuursrecht			Groot keuzevak Strafrecht			5	10	15
Minor Strafrecht	Klein keuzevak (vrij van leerlijn)	Minor Bestuursrecht	Minor Burgerlijk recht	Klein keuzevak (vrij van leerlijn)	Minor Strafrecht	Minor Bestuursrecht	Klein keuzevak (vrij van leerlijn)	Minor Burgerlijk recht	3 (bij keuzevak) / 5 (bij minor)	3 (bij keuzevak) / 5 (bij minor)	6 / 10
Jaarrekeninglezen									4	4	8
Totaal leerjaar 2:									25/27	31/33	56/60

Schematische weergave van leerjaar 2 van de Beroepsopleiding Advocaten, inclusief de studiebelasting. Het aantal dagdelen voorbereiding betreft een indicatie, maar is wel een maximum.

LEERJAAR 3			Aantal dagdelen contacttijd	Aantal dagdelen voor- bereiding	Totale studie- belasting in dagdelen
Beroepsattitude en Beroepsethiek – Module 4			4	2	6
Vaardigheden - Module 7			2	1	3
Klein keuzevak Burgerlijk recht	Klein keuzevak Bestuursrecht	Klein keuzevak Strafrecht	3	3	6
Klein keuzevak (vrij van leerlijn)			3	3	6
Totaal leerjaar 3:			12	9	21

Schematische weergave van leerjaar 3 van de Beroepsopleiding Advocaten, inclusief de studiebelasting. Het aantal dagdelen voorbereiding betreft een indicatie, maar is wel een maximum.

Bijlage 3 – Overzicht keuzevakken BA voor de leerlijnen Burgerlijk recht, Bestuursrecht en Strafrecht

GROTE KEUZEVAKKEN		
Leerlijn Burgerlijk recht	Leerlijn Bestuursrecht	Leerlijn Strafrecht
Informatie- en bewijsvergaring (incl. bewijsrecht)	Overheidsaansprakelijkheidsrecht	Getuigen, verweren en poging/voorbereiding
Arbeidsrecht	Omgevingsrecht	Forensisch bewijs, hoger beroep & cassatie en bijstand rondom het (politie)verhoor
Personen- & familierecht en erfrecht	Regulier Vreemdelingenrecht	Bijzonder strafrecht, slachtoffers, sancties en penitentiair recht
Financiering, zekerheden en insolventie	Asiel- en Vluchtelingenrecht	Internationale & Europese samenwerking, voordeelsontneming en de positie van de verdediging vanuit magistraatelijk perspectief
Beslag- en executierecht	Socialezekerheidsrecht	
Huurrecht	Europees bestuursrecht	
Aansprakelijkheid en schadevergoeding		
Ondernemingsrecht		

KLEINE KEUZEVAKKEN		
Leerlijn Burgerlijk recht	Leerlijn Bestuursrecht	Leerlijn Strafrecht
Medezeggenschap, cao en overgang van onderneming	Bewijsrecht in het bestuursrecht	Ethiek, raadkamerprocedures en vervolgingsbeletselen
Arbitrage en bindend advies	Handhaving	Strafrecht & mensenrechten en bestraffend bestuursrecht
Koop	Aanbestedingsrecht	Tbs & andere vrijheidsbenemende maatregelen en rechtsbijstand aan minderjarigen
Relatievermogensrecht	Toezicht, bewaring en terugkeer	
Consumentenrecht (incl. Wft)		
Mededingingsrecht		

De vakbeschrijvingen van de grote en kleine keuzevakken zijn opgenomen in het curriculum Beroepsopleiding Advocaten.